

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 Dobová technologie zakládání povrchu tenisových hřišť

Tabulka č. 1p Technologie zakládání povrchu tenisového hřiště	
dle Jana Josefa Těšitele (1931)	
	pruhy se po uschnutí natřou vápnem nebo plavenou křídou
	Po několika dnech, když zcela plocha ztuhla, vyjmou se opatrně latě a vzniklé pruhy se vyplní hustou betonovou kaší, nebo pískem a dehtem
	skropení vodou, pěchování (válení)
	nanesení slabé vrstvy kamenného prachu (mletý kámen)
	válcování
	pohození jemnějším suchým pískem
	plochy mezi vodícími pruhy se vyplňují směsí jílu a drobného štěrku nebo hrubého, kaménkovitého písku
	rozměření hřiště - v místech kudy mají být vedeny bílé vodící pruhy, pokládají a připevňují se silné latě. Tam kde k sobě latě doléhají, ponechají se mezi nimi asi 1,5 cm široké mezery, aby se latě při zvlhčení nepříčily a nekroutily tlakem. Latě mají být široké asi 10 cm.
	prolití vodou, schnutí, pěchování (válení)
	posypání suchým jílem promíseným hrubozrnnou škvárou nebo hrubým kamínkovým pískem
	pěchování (válení)
	vrstva jemnějšího štěrku (nepodléhající erozi)
	vydatné prolití vodou
	vrstva suchého drobného jílu promíseného s hrubozrnnou škvárou nebo hrubým kamínkovým pískem
	vrstva hrubého štěrku (štěrk nepodléhající erozi)
	upravená a zhutnělá pláň (před hutněním se odstraní kořeny hluboko kořenících agresivních plevelů a dřevin, před hutněním prolívání vodou
<p>Pozn. Na středním hraničním pásmu se současně zabetonují dva dřevěné nebo železné sloupky k napnutí střední sítě. Také v rozích hřiště se postaví 3–4 m vysoké, na dolejší konci dobře impregnované dřevěné, nebo ještě lépe ocelové T - sloupky, které se ještě dobře vzepřou rožníky, aby stály pevně (do půdy se zabetonují), k natažení ochranné sítě proti zalétání míčů.</p> <p>Aby i při velkých dešťových přivalech se mohla voda s hřiště rychle ztrácet má být celá plocha skloněna velmi mírně po délce i šířce. Po stranách mohou být podél sítě postavena odpočívadla. Kolem hřiště mohou být vysazeny, na vzdálenost asi 3 m, kulovité nebo sloupovité stromy.</p>	

Tabulka č. 2p Technologie zakládání novým anglickým způsobem	
dle Jana Josefa Těšitele (1931)	
	později postříká zelenou barvou.
	4–5 krát dobře uválčuje
	prolití asfaltem, dehtem nebo studenotekutým asfaltem (Bitumuls).
	4 cm vysoko jemně zrným křemenem nebo štěrkem
	pěchování (válcování)
	25 cm škvára
<p>Pozn. Tato nová tenisová hřiště jsou v Anglii v poslední době velice oblíbená, protože vykazují tyto přednosti: 1. jejich povrch je pružnější, 2. nevyžadují tolik udržovacích nákladů jako tenisy (tenisová hřiště) dosud u nás zakládáné a netřeba se při nich obávat poškozování povrchu za trvajícího velkého sucha; 3. zelená barva nejen lahodí, ale je i příjemnější očím; 4. hřiště je ihned po každém dešti opět přístupno.</p>	

Příloha č. 2 Reklamní letáky zaměřené na výrobu a prodej zahradních doplňků

K. NOVÁK
SOCHAŘ
PRAHA VI, SVOBODOVA UL. 7.
TELEFON ČÍS. 333-85. NUSLE-SÁMOVA 575-03.
Provádí:
Práce sochařské, dekorativní pro výzdobu zahrad.
Jednotlivé sochy, kašny, sloupy a pod. má na skladě.

Do Vaší zahrady
modranskou keramikou
zahradní vásy
plastiky umělecké
fontány majolikové
květináče
kaktus. spec. květináče

SLOVENSKÁ KERAMIKA
ÚČ. SPOL. MODRA
Telefon číslo 20 • Telegram: Keramika Modra

Ochr. zn. modranské keramiky

Obr. č. 1 Reklamní leták sochaře K. Nováka

Obr. č. 2 Reklamní leták modranské keramiky

Telefon 591-30.

ZAHRADNÍ SLUNÍKY VE VŠECH PROVEDENÍCH
C. BEJŠOVEC,
PRAHA XIII.-VRŠOVICE,
HAVLÍČKOVA 9

ZAHRADNÍ NÁBYTEK
Moderní a skládací
kovový i dřevěný v bohatém výběru
vyrábějí továrny fy:
VICHŘ a spol., PRAHA II,
Havlíčkovo náměstí 32.
Ceníky a prospekty zdarma.

Obr. č. 3 Reklamní leták (distribuce sériově vyráběného zahradního nábytku), Praha

Obr. č. 4 Reklamní leták firmy Vichř a spol., Praha

ZAHRADNÍ PLASTIKU
 vásy, figury, fontány, basény,
 dle vlastních i dodaných ná-
 vrhů odborně provádí

JULIUS HALMAN, sochař
 umělý kámen, reformní omítky
 a vnitřní práce sádrové

Telefon 51185.
PRAHA XII., Nitranská ulice 16.

Obr. č. 5 Reklamní leták (výroba sochařské výzdoby zahrad)

Zahradní lavičky
 masivní — nezníitelné!
 Bezkonkurenční!

KUSÁK & Co.,
 Český Bohdíkovev, sev. Mor. 2949

Obr. č. 6 Reklamní leták (výroba a prodej zahradních laviček)

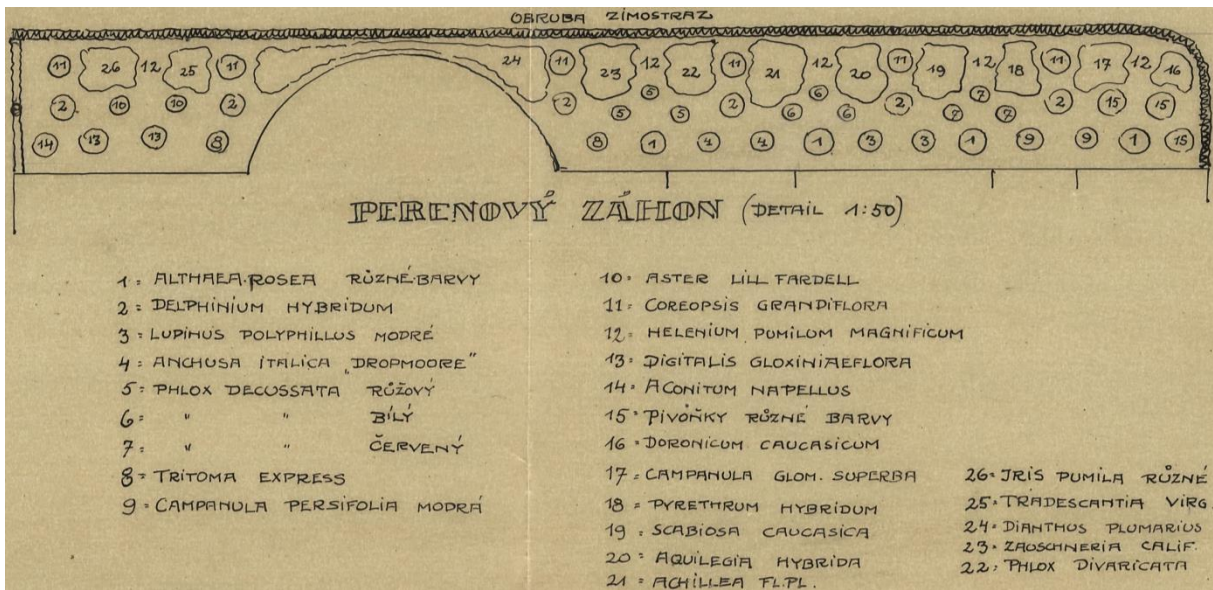
Výraz šlechtnosti a vznešenosti odráží se v lásce ke květinám. Proto bylo vždy znakem zvláštní vznešenosti, mít v dobře pěstované zahradě skleník. Váš domov stane se Vaším světem, místem míru, zotavení, radosti a požitku.

Skleník dejte si však postavit! jedině od známé odborné firmy, která Vám stojí s nabídkami a návrhy ochotně k službám.

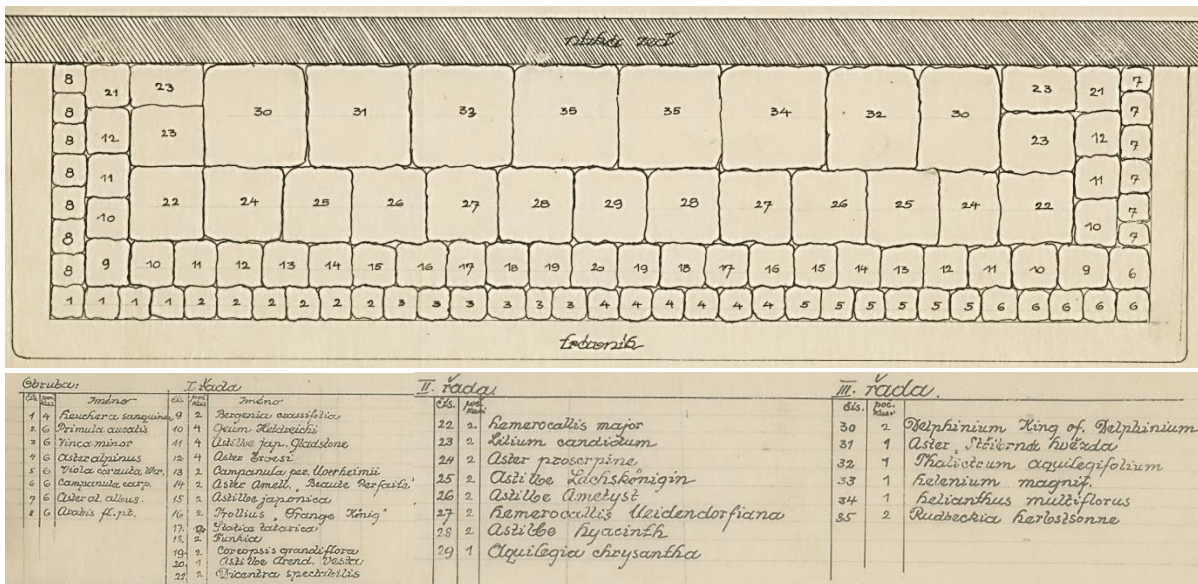
Höntsche a spol., Děčín nad Labem XX.
 Odbočky: Praha-Vršovice, Ulice 28. pluku číslo 13, telefon č. 58-422. ● Brno, Cejl 62, telefon č. 17-545.

Obr. č. 7 Reklamní leták (výroba a prodej zahradních skleníků)

Příloha č. 3 Ukázky návrhů perenových rabat od různých autorů

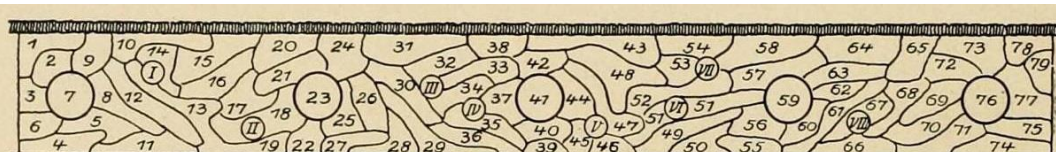

Obr. č. 8 Ukázka osazení jednostranného perenového rabatu (Josef Kumpán)

Obr. č. 9 Ukázka osazení jednostranného perenového rabatu (Josef Vaněk)

1. <i>Aster novi-belgii</i> „Heiderose“, reinrosa 2. <i>Chrysanthemum maximum</i> „Hildegard von Grüter“, weiß 3. <i>Helenium pumilum magnificum</i>, gelb 4. <i>Aubrietia Eyrii</i> „Purpurteppich“, leuchtend dunkelviolett 5. <i>Alyssum saxatile citrinum</i>, hellgelb 6. <i>Iberis sempervirens</i> „Schneeflocke“, weiß 7. <i>Iris germanica</i> „Rheinnixe“, reinweiß mit veilchenblau 8. <i>Campanula glomerata superba</i>, tiefblau 9. <i>Helenium</i> „Riverton Gem“, altgoldfarben 10. <i>Solidago Shortii</i>, lilablau	11. <i>Iris pumila hybrida cyanea</i>, ultramarinblau 12. <i>Phlox paniculata</i> „Rheinländer“, lachsrot 13. <i>Inula glandulosa superba</i>, orangegelb 14. <i>Veronica amethystina</i>, amethystblau 15. <i>Aster novi-belgii</i> „Saphir“, himmelblau 16. <i>Helenium grandicephalum cupreum</i>, kupfrig orange 17. <i>Viscaria vulgaris splendens fl. pl.</i>, magentarot 18. <i>Aster subcoeruleus</i> „Artemis“, zartlila 19. <i>Iris pumila hybrida</i> „aurea“, goldgelb 20. <i>Aster novae-angliae</i> „Lill Fardell“, rosa 21. <i>Campanula persifolia grandiflora alba</i>, weiß 22. <i>Iris pumila hybrida</i> „Schneekuppe“, weiß
23. <i>Delphinium cultorum</i> „King of Delphiniums“, ultramarinblau mit weinrot 24. <i>Diplostegium amygdalinum</i>, weiß 25. <i>Phlox pilosa</i> „Brillant“, dunkelkarmesinrosa 26. <i>Polemonium Richardsonii</i>, himmelblau 27. <i>Viola corata</i> „Gustav Wermig“, veilchenblau 28. <i>Iberis sempervirens</i> „Schneeflocke“, weiß 29. <i>Campanula carpatica compacta</i>, dunkelblau 30. <i>Oenothera Fraseri</i>, goldgelb 31. <i>Helenium autumnale</i> „Gartensonne“, goldgelb 32. <i>Aster hybridus</i> „Climax“, lila 33. <i>Aster hybridus</i> „Herbstwunder“, weiß 34. <i>Rudbeckia Neumannii</i>, gelb 35. <i>Campanula carpatica alba grandiflora</i>, weiß 36. <i>Phlox amoena</i>, magentarot 37. <i>Aster Amellus</i> „Emma Bedau“, ultramarin 38. <i>Althaea rosea</i>, karmoisin 39. <i>Oenothera missouriensis</i>, gelb 40. <i>Phlox paniculata</i> „Braga“, lilarosa 41. <i>Delphinium</i> „Capri“, hellblau 42. <i>Solidago aspera</i>, gelb 43. <i>Helenium autumnale</i> „Riverton Gem“, altgold 44. <i>Helenium Hoopesii</i>, gelb 45. <i>Iberis sempervirens</i> „Schneeflocke“, weiß 46. <i>Iberis sempervirens</i> „Schneeflocke“ 47. <i>Chrysanthemum maximum</i> „Breslau“, weiß 48. <i>Iris germ.</i> „Fro“, goldgelb mit kastanienbraun 49. <i>Iris pumila hybrida cyanea</i>, ultramarinblau 50. <i>Iris pumila hybrida excelsa</i>, ockergelb 51. <i>Rudbeckia Neumannii</i>, dunkelgoldgelb 52. <i>Aster ibericus</i> „Ultramarin“, ultramarinblau 53. <i>Artemisia lactiflora</i>, weiß 54. <i>Helianthus mollis</i>, schwefelgelb 55. <i>Iberis sempervirens</i> „Schneeflocke“, weiß 56. <i>Phlox paniculata</i> „Geheimrat Dr. Königshöfer“, feurig zinnoberrot 57. <i>Aster hybridus</i> „Blütenwolke“, zartlilarosa	58. <i>Solidago</i> „Golden Wings“, gelb 59. <i>Delphinium Belladonna</i> „Berlichingen“, dunkelviolettblau 60. <i>Iris pumila</i> „Schneekuppe“, weiß 61. <i>Phlox divaricata</i>, blaßblau 62. <i>Phlox paniculata</i> „Widar“, violettblau m. weiß 63. <i>Aster Amellus</i> „Rudolf Goethe“, lavendelblau 64. <i>Rudbeckia nitida</i> „Herbstsönne“, gelb 65. <i>Aster novae-angliae</i> „Constance“, violettblau 66. <i>Pentstemon Scouleri</i>, lilarosa 67. <i>Arabis albida fl. pl.</i>, weiß 68. <i>Geum coccineum</i> „Mrs. Bradshaw“, scharlachrot 69. <i>Rudbeckia Neumannii</i>, dunkelgoldgelb 70. <i>Phlox amoena</i>, magentarot 71. <i>Alyssum saxatile compactum</i>, goldgelb 72. <i>Veronica amethystina</i>, amethystblau 73. <i>Lupinus polyphyllus roseus</i>, reinrosa 74. <i>Iberis sempervirens</i> „Schneeflocke“, weiß 75. <i>Omphalodes cappadocica</i>, himmelblau 76. <i>Iris germanica</i> „Flammenschwert“, goldgelb mit samtig dunkelbraun 77. <i>Leucanthemum max.</i> „Etoile d' Anvers“, weiß 78. <i>Helenium autumnale</i> „Riverton Gem“, altgold. 79. <i>Diplostegium amygdalinum</i>, weiß

Blütensträucher:

- I. *Prunus triloba*, rosa
- II. *Philadelphus Lemoinei* „Candelabre“, weiß
- III. *Hibiscus syriacus fl. albo*, weiß
- IV. *Deutzia discolor arcuata*, weiß
- V. *Perowskia atriplicifolia*, blau, silbergraue Blätter
- VI. *Ceanothus hybridus* „Perle rose“, rosa
- VII. *Hibiscus syriacus coelestis*, blau
- VIII. *Daphne Mezereum*, lilarosa

Obr. č. 10 Ukázka osazení jednostranného perenového rabata (Karl Foerster, 1922)

Příloha č. 4 Životopis J. Vaňka a dobové zhodnocení jeho odborné činnosti otištěné k životnímu jubileu

ků. Vždyť dnes, kdy máme tolik zahrádkářských spolků, rozšíří se zpráva o kvalitě (resp. hodnotě a ceně) rostlinného materiálu velmi rychle mezi zájemci a běda pak tomu podniku, který nevyšel zákazníkovi vstříc. Jest takřka bojkotován zklamáním zákaznictvem a jeho okolím.

Nevěříím, že skutečně reálný podnik neprosperuje, aneb že vlivem krize ztratil tolik zákazníků, že by jej to vážně ohrožovalo na existenci. Neboť zboží kvalitní, nepředražené, má stále možnost odbytu.

Tímto článkem chci upozornit všechny majitele zahradnických podniků, aby neničili důvěru konsumentů v sebe a svůj podnik! Prodávajte skutečně kvalitní zboží za ceny přiměřené, resp. svazem čl. školkařů určené! Máte možnost i skutečně kvalitní zboží rozdělit na dvě třídy: na zboží normální síly a zvláště silné, vybrané, tedy to nejlepší z nejlepšího a u tohoto se mohou stanovit vyšší ceny, nač se zákazník předem upozorní ať ústně (osobní výběr), či v ceníku. A bude-li materiál skutečně hodnotný, ceně odpovídající, uzná i zákazník cenovou diferencii.

A ještě jedno chci podotknouti: neprodávejte své zboží ze svojí značkou neznámým, nebo důvěry nehodným překupníkům. Zneužijí Vašeho jména i při event. prodeji stromků odjinud dovezených, nehodnotných, rozševají tím nedůvěru ve váš podnik. Zejména při označování sort provádí se velmi často různé úskoky, které potom přímo i nepřímo znemožňují pro peritu dodavatelova podniku.

Jako příklad uvádím „prodej“ stromků překupníka, který přišel do vsi s autem doslova „nařiznutým“ se stromky ať již lepší či horší kvality. Lacino se prodávalo. Přišel děda, chce parmény. Překupník

vybral několik stromků, „odborně“ je prohlédl, napsal jmenovku „parména“ a prodával vesele dál. Jest to zjev, bohužel velmi častý, a jest na nás všech, abychom tomuto nezdravému zjevu učinili přítrž. Jest to klamání zákaznictva, které pozdě pozná svůj omyl a draho (byť byly stromky laciné) platí zkušenost s překupníkem. Proto zamezte, pokud v moci každého, tento „švindlprodej“! Uchráníte tím nejen svůj, ale i podniky svých kolegů od nepříjemností. Ušetříte zklamání sobě i jiným.

Nepropůjčujte své firmy za reklamní štít nepolaným také „odborníkům“!

Počítej každý s tím, že podnik nesmí (a nemá) padnout s odchodem majitele, že jsou tu ještě potomci, kteří též budou chtít prodávat a poctivě se živit. Jak by Vás potom mohli ctít, když by převzali podnik se špatnou pověstí, museli poukazovat na zanedbané dědictví. Mvslíte, že by byli vděční za trosky, které v případě špatného vedení z podniku zůstanou? A tu musíme říci, že jest povinností každého, podnik nejen finančně ale i morálně zajistiti. Budou Vám vděční nejen vaši nástupci, ale i zákaznictvo, budete-li čestní, svědomití. Tím si udržíte kádr svých zákazníků a nemusíte se strachovati o zítřek.

Zákazníka získáte jen tehdy, bude-li správně obslužen, obdrží-li vždy to, co si přeje, budete-li s ním vždy slušně jednat i když Vám osobně není sympatickým, máte-li pevné ceny, a hlavně zboží ceně odpovídající, se správným označením, zdravé, nepoškozené.

Konáš-li dobro, nepočítej s vděkem. Nevděk tě alespoň nepřekvapí.

50 let arch. Jos. Vaňka.

Architekt Josef Vaněk není osobou, přes kterou se může při oslavách jeho padesátých narozenin přejít mlčením. V zahradnickém životě stopy jeho činnosti zanechají dlouhou dobu znatelné šlépěje, schůdné i neschůdné. Jsme zvyklí pěti chvalozpěvy při příležitostných jubileích bez ohledu na zásluhv skutečné a předstírané. Oslavnými články přiši se však také dějiny a ty mají být psány pravdivě. Podívejme se proto na veřejnou činnost arch. Vaňka, jak se jeví člověku jako nestrannému diváku, který nemá zájmu na architektu Vaňkovi, ani na boji, vedeném oběma směry zahradnickými. Jen ten, kdo se dovede odpoutatí svým „já“ od libosti a nelibosti, od ideje směru zemědělského i živnostenského, může klidně posoudit za použití různých časopiseckých referátů a podle skutečnosti práci arch. Vaňka.

Vaněk, jako mnoho jiných nadprůměrných lidí, vyvíjel mnohostrannou činnost. Musíme si každou jednotlivou jeho činnost osvětliti zvláště, aby obraz, faktó nakreslený, byl pokud možno úplný. Počnu činností literární, v které veřejně nejdříve se počal uplatňovati.

Narodil se 6. února r. 1886. v Bukovině u Hradce Králové. Zahradnictví se vyučil v Ratibořicích. Toužil po odborném vzdělání, navštěvoval pomologický ústav v Troji, čas pobyl v Lukasově ústavě v Reutlingen, na zahradnické škole v Proskavě, kde, jak toho vidíme doklad na fotografii v jubilejním čísle časopisu „Zahrada“, vydaném 1. února t. r., byl členem turnéřského tělocvičného spolku.

Z této doby se datuje počátek jeho literární

činnosti. V českých časopisech uveřejnil své první literární odborné příspěvky v časopisu „Česká Flora“. Po té přispíval do Českých Zahradnických Listů, do jejichž redakce byl přijat kol. redaktorem Macháčkem. Tu se mu dostalo dobré redaktorské průpravy.

Jeho literární činnost nesla se od této doby dvěma směry. V r. 1909. převzal redakci Kudrnova časopisu „Zahrada domácí a školní“ v Chrudimí, kde se usadil trvale, pojav dceru Kudrnovu za choť. Stal se tak zároveň nakladatelem, redaktorem a spisovatelem zároveň. Neivětší jeho literární činnost spadá do doby poválečné. Vyjma velikého počtu článků uveřejněných ve svém časopise, který později počal vydávati pod názvem „Zahrada“, sepsal několik větších odborných spisů, z kterých největšího rozšíření doznaly: Domáci květinářství, Jak docílíme hojnosti krásného ovoce, Ošetřování a řez tvarovaných stromů ovocných. Nejkrásnější ozdobou zahrady jsou pereny, napsal i několik dalších větších spisů, na př. Moderní vazačství květin, České zahrady, nyní vydávanou Lidovou pomologií. Vedle těchto napsal ještě řadu menších spisů. Velmi mnoho příspěvků zasílal do prvních čísel Zahradnického a ovocnicko-vinařského slovníku, vydávaného Č. A. Z. Byly doprovázeny spoustou obrázků.

Odborná kritika posoudila některé jeho spisy jako překlady děl německých, bez udání pramenů. Pamatujeme se také na boj arch. Vaňka se zesnu-

lým poslancem Doležalem, který mu vytýkal záměnu a vystřihání obrázků a textů ze školních knih, když byl členem kuratoria Zahradnické školy v Chrudimí. Přes takovéto výtky dlužno však oceniti velkou Vaňkovu literární činnost. Ještě přirozené, že jedinec nemůže ovládati všechna odvětví zahradnická tak, aby o nich mohl psáti samostatná odborná pojednání z vlastních zkušeností. Každému autoru sluší poctivost; právě uvedením pramenů získá každý spis i spisovatel.

Redaktorskou činnost Vaňkovu dlužno hodnotiti ze dvou hledisek. Jako redaktor zahrádkářského časopisu „Zahrada“ dosáhl po delší době úspěchu tím, že dovedl podchytiti zájem zahrádkářského ruchu a hovětí do jisté míry požadavkům milovníků zahrad, hlavně ovocnictví v rodinných zahrádkách. Přehlížíme-li „Zahradu“, vidíme sice že tento časopis slouží v prvé řadě reklamě Vaňkových zahradnických podniků, to je ale přirozené; vždyť to činí i jiní podnikatelé v jiných výrobních odvětvích. To jest ohlas moderní doby a Vaňkovi musíme přiznati, že vydáváním svého reklamního časopisu předstihnul jiné podnikatele. Velmi pěkný byl jím redigovaný odborný časopis pro naši mládež „Mladý zahradník“. Kolem tohoto časopisu dovedl soustřediti celou řadu dobrých přispěvatelů. Škoda, že tento časopis po vydání dvou ročníků zanikl pro nezáměr zahradnického dorostu, jemuž byl věnován. Na jeho redaktorskou činnost vrhá však černý stín redigování „První československé zahradnické bursy“. Jako redaktor tohoto časopisu zapomněl, že je vydáván pro všechno zahradnictvo, nikoliv jen proto, aby hověl choutkám a potřebám majitele a redaktora. Kdyby byl architekt Vaněk při redigování použil svého redaktorského práva a své povinnosti a škrtnal osobní výpady jednotlivců, kdyby byl nepoužíval tohoto obchodního listu k vyopřádání osobních věcí, k výpadům proti mnohým kolegům, kteří se neprovinili ničím jiným než tím, že si dovolili arch. Vaňkovi odporovati v některých věcech, těžko by si byl mohl někdo dovoliti vydávati nový zahradnický obchodní list. Nebylo konkurence a arch. Vaněk žil v domnění, že ovládá veškerý zahradnický veřejný život. Ukázalo se, jak se mýlil. Když zesnulý kol. Hruška počal vydávati Zahradnickou Centrálu, hned se vědělo, že vliv arch. Vaňka mezi zahradníky není tak veliký a že zahradníci se nenechají komandovati přáním jedince. Jeho nevěcnost v posuzování činnosti jiných kolegů veřejně činných a osobní výpady velmi poškodily pověst arch. Vaňka. Jako redaktor I. čl. z. b. svým počínáním nejvíce si uškodil v očích kolegů milujících věcné posuzování událostí v zahradnickém životě. Těžce nesli téměř monopolní postavení Vaňkovy bursy ostatní podnikatelé zahradničití z důvodů konkurenčních. Kdyby byl arch. Vaněk nezačal do téměř diktátorského postoje při redigování své bursy, zachovával demokratičnost, mám za to, že by ještě dnes měl téměř monopolní postavení ve vydávání obchodních zahrad. listů.

Jako nakladatel odborných spisů vyvinul arch. Vaněk činnost obdivuhodnou. Nebál se riska vydání nákladnějších spisů, poměrně dobře vypravených, jimiž vnikl do široké veřejnosti. Když sám doznal, že polovina jeho příjmů plyne z jeho nakladatelství, pak při jeho rozsáhlém podniku školářském, zahradnickém a technické kanceláři je viděti, že dovedl vniknouti do nejširší veřejnosti zahrádkářské a zahradnické.

Chci-li býti věcným posuzovatelem vydavatelské činnosti Vaňkovy, pak nelze pomlčeti o jeho počátcích vydávání „České zahradnické bursy“. Po neúspěších jiných nakladatelů před ním, udržel svůj obchodní list od r. 1914. a účinně zasáhl jím do osamostatňovacího procesu našeho samostatného zahradníka. Ještě po válce byli jsme dovozem mnoha věcí odkázáni na Německo. Vydáváním Bursy zastavil téměř docela Vaněk vliv obchodních německých časopisů na našeho zahradníka, tím jej i vymanol z područí německých dodavatelů. Tím se velmi pomohlo našemu samostatnému zahradnickému podnikání.

Jako organisátor zahradnictva se neosvědčil vůbec. Naopak, zasahováním do organisáční činnosti svou nedostí snášenlivou povahou zahradnictvo poškodil hlavně tím, že do značné míry znemožňoval sjednocení jeho k vybojování hospodářských výhod. Nehledě k názorům směru zemědělského a živnostenského, považující je za věc soukromého nazírání na správné vyřešení přináležitosti zahradnictví k zemědělství nebo k živnostem řemeslným, stává mnoho důležitých hospodářských otázek jiných, které jsou ještě důležitější pro podnikání zahradníkové a ty pro rozkol mezi zahradnictvem nemohou býti řešeny až po nesporném prohlášení zahradnictví za součást zemědělské prvovýroby; mohly býti však již řešeny dříve ve prospěch všeho zahradnictva. Tím, že arch. Vaněk ve svém orgánu připustil nevěcné polemiky a sám místo věcného rozboru pustil se do osobních bojů, poškozoval sjednocovací snahy některých jednotlivců, kteří viděli a vidí, že je lepší špatná, než žádná dohoda. V je dnotě je síla, v rozkladu úpadek. Arch. Vaněk má pak vinu na tom, že ten rozkol živil až už připuštěním osobně útočných článků místo věcné polemiky do své bursy, nebo vlastními výpady. Když pak vydráždění počali ukazovati na tuto jeho nesprávnou činnost, uživše při tom také ostřejších výrazů, hrál roli napadeného. Avšak ani jako funkcionář jednotlivých organizací nevynikl. Jako jednatel společnosti perenařů a ružařů nechává tyto bez činnosti, alespoň o nich nic slyšetí není, za to stesky, že i na výzvu členů schůze nesvolává. Po smrti Batkově, když byla změnou stanov přeorganisována „Národní společnost zahradnická“ a do jejího středu měli býti pojata také milovníci-zahrádkáři, vyvolal v život arch. Vaněk „Společnost přátel zahrad“, kterou mu pomohl zakládati jeho švagr pan Dominik Král. Byl to mistrný tah proti Národní zahradnické společnosti, který takřka zůstal nepovšimnut širší zahradnickou veřejností. Zatím co Národní zahradnická společnost nevykazuje takřka žádnou činnost, Vaňkova Společnost přátel zahrad ujala se mezi zahrádkáři a bylo založeno docela několik odboček. Zvolením časopisu „Zahrada“ za spolkový orgán dosáhl arch. Vaněk svého cíle, neboť tento časopis, jak už na to bylo poukázáno, jest v prvé řadě reklamním časopisem Vaňkových podniků. Beze sporu tento organisáční tah se arch. Vaňkovi podařil dobře. Uznám rád, že ani není potřebí, aby arch. Vaněk pořádal své přednášky pro reklamu svého zahradnického závodu, neboť tuto za něho činí jeho „Zahrada“. Jímí ovšem stoupá jeho popularita ještě více.

Jako podnikatel dovedl arch. Vaněk využití svých časopisů k děláni reklamy a také každým svým spisem dovedl podchytiti zájem o svůj zahrádkářský a zahradnický.

nický závod. Proto po převratě rostl jeho závod i technická kancelář pro zakládání zahrad úměrně s jeho nakladatelstvím. V budování svého závodu vhodnou organizací a využitím všech možností, jež mu poskytovalo vydavatelství časopisů a spisů, dopracoval se brzo velmi dobrých spěchů, které mu přirozeně byly záviděny konkurencí. Dnes vlastní arch. Vaněk jeden z největších zahradnických závodů a svou projekční kancelář založil veliké množství zahrad. Nejznámější jest jeho kancelář projektovaný a založený park na Barrandově.

Kdyby arch. Vaněk přál jinému volného povolání, uvedomiv si, že se také sám nenechá omezovat ve svých názorech, kdyby nevyhrožoval az zničením existence, jak se toho i tiskem dopustil, věru mohl být chloubou československého zahradnictví. Svým jednáním se ovšem vyloučil ze řady těch, na které by mohlo být v historii čsl. zahradnictví vděčně vzpomínáno.

T—ý.

Kam to až půjde?

Věstník okresního úřadu poděbradského ročník 1936 č. 1, ze dne 22. ledna 1936 oznamuje, že ve schůzi Okresního výboru v Poděbradech, konané 9. ledna 1936, bylo schváleno, aby obcím byly prodávány stromky z okresní školky v Městci Králové za režišní cenu 70 hal. za kus.

Kam takto můžeme v našem podnikání dojít, když naše úřady budou tímto způsobem postupovat. Věří někdo z těch pánů, kteří zvedli ruku pro tento návrh, že 70 hal. za stromek jest cena skutečně režišní? 70 hal. za ovocný stromek jest cena horší než dumpingová, to je cena, za kterou může prodávat jenom úřad, když schoďek poplatníci zaplatí. Svaz čs. školkařů společně s Ústřední jednotou čsl. zahradníků-pěstitelů učinily již vše, co bylo v jejich silách, aby v nejkratším čase byly zlikvidovány všechny veřejné školky. Případ poděbradského okresu nutí nás, abychom tuto dřívější akci zesílili do krajních možností. Není přece trvale možné, aby školkaři - soukromí podnikatelé byli takovýmto způsobem u nás ničení. Všude, ve všech kulturních státech jest školkařská a zahradnická výroba státem podporována. Jenom u nás, nejen že se nám nedostane nejmenší opory v podnikání, nýbrž jsme ještě ničení tímto způsobem, který v žádném stavu a žádném státu nemá obdoby. **Cena 70 hal. za jeden stromek není cenou režišní, nýbrž je cenou, která měla by být stíhána zákonem o nekalé soutěži. K případu do této se ještě vrátíme.**

Co je nového?

Karel Kreuzwieser:

Povídání o auxinu.

(Dokončení.)

Dnes skoro každému průměrně vzdělanému člověku je známo, že hormony jsou tajemné látky, většinou neznámého chemického složení, vytvářené žlázami s vnitřní sekrecí, které oběhem krví dostávají se k určitým orgánům a svou přítomností podmiňují právě jejich činnost. Hormony na př. regulují růst tkání a jednotlivých orgánů, usměrňují vzrůst, výměnu látkovou v těle, jsou nezbytny k odstraňování jedů v těle vznikajících, regulují výměnu látek

nerostných, řídí krevní tlak, umožňují využití uhlíhydrátů, působí inteligenci člověka atd. atd.

Hormony působí už v nepatrných dávkách.

A stejně, jako jejich nedostatek v těle, při poruše určité žlázy, vede k těžkému onemocnění celého organismu — tak zase naopak i jejich nadbytek působí zhoubně a jedovatě. Tak třeba nedostatek hormonu štítné žlázy způsobuje zblbnutí — a jeho nadbytek opět vede k těžkému nervovému onemocnění — t. zv. nemoci Basedowově.

Některé hormony ve větším množství (několika miligramů!) jsou pro organismus tak krutými jedy, že působí už po několika minutách smrti (adrenalin, insulin a pod.). Jiné ovšem ani při větších dávkách nepůsobí smrtelně (na př. hormony pohlavní), ale i tyto při opakovaných dávkách organism poškodí.

Tedy z toho, co vidíme u hormonů živočišných, můžeme asi usouditi, že patrně ani u rostlin nebude možno zvyšováním dávky nového hormonu auxinu zvýšiti jeho působnost a že nemůžeme nikterak vybičovatí vzrůst a zakořenění rostlin do nekonečna. Jisté ani zde nebude nějakých ohromných úchylek vůči živočichům. A konečně víme z pokusů se živočichy, že vzrůstové hormony dají se člověkem nejméně ovládat, a ve větších dávkách působí právě opačně. Působí totiž zakrnění.

Víme konečně také, že rostliny překvapujícím způsobem reagovaly v některých pokusných případech na živočišné hormony a také víme, že tato věc nebyla neznáma už ani starým Egypťanům a byla jimi prakticky využita. (Zjištění těhotenství.)

Autor se zmiňuje, že auxin je nápadně přítomen ve větším množství v nádorech rakoviny. Táže se, zda není to v nějaké souvislosti s přehnojováním zeleniny.

Víme všichni, že zhoubné rakovinné nádory jsou dnes pravou metlou celého lidstva, že tato nemoc je na stálém postupu a že boj, který s ní věda vede, je dnes ještě bohužel jen bojem hodně problematickým.

Věda ani dnes neví nic pozitivního o tom, co vlastně jest příčinou rakovinného zbujení tkání — protože jinak bylo by možno omezením příčin tuto zhoubnou a strašlivou chorobu předcházet. Pokusně a laboratorně byla vedle jiných látek (na př. sněhu kysel. uhl.) vyvolána rakovina na pokusných zvířatech zejména některými dehtovými preparáty.

Mělo se tedy za to, že dehet je příčinou vzniku rakoviny. S dehtem se stýkáme všude: Vzniká při topení, svícení, je v uzeném mase, používáme ho k impregnování atd. atd. Při bližším zkoumání přišlo se na to, že účinnou látkou, rakovinu vyvolávající, jest v dehtu obsažený dibenzanthracen a látky jemu příbuzné.

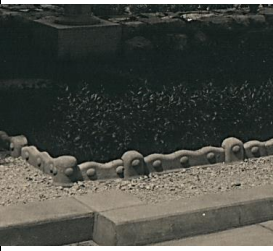
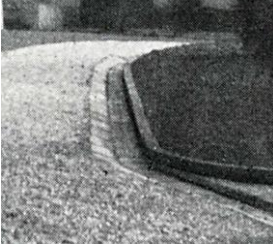

A v poslední době zase, podařilo se jistému švýcarskému badateli získat z tuků samčí pohlavní hormon, jehož chemická formule jest $C_{27}H_{46}O_2$. A jest velmi zajímavé, že tento samčí hormon jest blíže příbuzný s dibenzanthracenem, tedy látkou, rakovinu vyvolávající. A neméně zajímavé je, že nový hormon auxin, jehož chemická formule jest $C_{15}H_{26}O_4$, zdá se, že není daleko od předešlého.

Hle, kam se dostaneme.

A připustme, že nový hormon má vliv na vznik rakoviny, která přece konečně není ničím jiným, než jenom překotným zbujením a množením buněk, které za normálních poměrů se již množiti nemají. A víme také, že toto překotné množení a bujení podobá se již velmi překotnému množení buněk plodových,

Příloha č. 5 Grafický vzorník řešení přechodové zóny mezi cestou, trávnikem nebo rabatovým záhonem

Tab. č. 3p	Ukázky řešení přechodové zóny mezi cestou, trávnikem nebo rabatovým záhonem				
popis	Cesta doplněná odvodňovacím korytem vydlážděným z kamene, mezi rabato a cestu je vložena trávnicková obruba:	Přechod mezi cestou a rabatem je řešen jako plastická, vyvýšená trávnicková obruba:	Přechod mezi cestou a trávnikem je řešen bez obruby:	Přechod mezi trávnikem a cestou je řešen betonovým obrubníkem:	Přechod mezi rabatem a cestou je řešen zvýrazněnými prefabrikovanými betonovými obrubníky:
grafická ukázka provedení:					
popis	Okraj cesty je doplněn dlážděným korytem pro odvod vody s betonovým obrubníkem oddělující trávnik:	Přechod mezi cestou a rabatem je řešen tvarovanou obrubou z <i>Buxus</i> :	Přechod mezi cestou a rabatem je řešen výsadbou tzv. obrubových trvalek:	Přechod mezi rabatem a cestou je řešen z opracovaného kamene:	Přechod mezi rabatem a cestou je řešen dřevěnou, dubovou fošnou:
grafická ukázka provedení:					
Dobová technologie zakládání cest (J. J. Těšitel):			Dobová technologie zakládání cest (A. J. Kulišan):		
technologický postup a konstrukční vrstvy:	urovnání, hrabání		urovnání, hrabání		
	písek hrubozrný, ne ostrý ale říční (1-1,15 cm)		hrubozrný písek nebo drobnozrná škvára (1-1,15 cm)		
	prolití vodou, pěstování (válení), schnutí		prolévání vodou, pěstování (válení), schnutí		
	žluté mastné nebo jílové půdy (1-2 cm)		škvára, proházený rum ze staveb nebo oblázky promísené s jílem (5 cm)		
	pěstování		pěstování, prolévání vodou		
	drobné kamenivo - štěrk (15-20 cm)		hrubý štěrk (10-12 cm)		
upravená, zhutněná pláň		upravená a zhutněná pláň			

Příloha č. 6 Životopis J. Kumpána a dobové zhodnocení jeho odborné činnosti otištěné k životnímu jubileu

Myslíme, že jednáme o zahradnictví a nikoliv o pěstování žampionů. Ostatně ani tady by nebyla výdělková daň spravedlivá, neboť jednou se žampiony urodí, po druhé ne, jednou se prodají a po druhé zůstanou neprodány.

(Dokončení.)

Mladý padesátník.

K jubileu arch. Josefa Kumpána.

(S fotografií.)

Nikdo, kdo zná hladkou, kulatou a usměvavou tvář architekta Kumpána, nebude věřit, že tento štíhlý, souměrný mladík, viděl v minulých dnech Abrahama. A přece je to pravda.

Josef Kumpán narodil se 23. prosince 1885 v Mladé Boleslavi. Vychodil zde obecnou školu a v Litoměřicích absolvoval nižší reálku. Zahradnictví vyučil se v Jezeří u Mostu — ve známých Eisenbergských koniferových školkách — pod dozorem insp. Ordnungga. (Když o několik let později nastoupil jsem v těchto školkách místo příručího, často jsem slyšel od insp. Ordnungga i od vedoucího zahradníka kol. Svobody, že Kumpán se zde učil. Tento učedník jim dělal vždy čest.)

Po vyučení a absolvování Vyšší zahradnické školy lednické, odjel mladý Kumpán do tehdejší vlasti všech snaživých českých zahradníků — do Německa. Prošel přední německé a pak i francouzské závody. Po několika letech praxe zakotvil jako vedoucí architekt sadovnického velkozávodu firmy J. Ochs v Hamburku. Pro tuto firmu později založil a vedl filiální závod v Berlíně. Pobyt v Hamburku použil k dalšímu sebevzdělání a navštěvoval zde jako hospitant umělecko-průmyslovou školu.

Válkou byla jeho odborná činnost na delší dobu přerušena. V roce 1915 narukoval, prošel důstojnickou školou v Liberci a odtud šel na frontu. Bojoval nejdříve na frontě srbské, pak italské i ruské. V zákopech u Kirlibaba onemocněl zápallem ledvin. Vrátil se do zázemí a po odbytí rekonvalescence převzal velitelství vojenské vyměňovací stanice v Roudnici. Zde prodělal převrat a dal se k dispozici československé armádě. Po skončení vojenských akcí popřevratových demobilisoval a dnes jest kapitánem v záloze.

Po demobilisaci počal se teprve naplňovati pravý životní úkol Kumpánův — zkrášlení československé vlasti a plně umělecké vyžití v domácím prostředí. Bohatá je žeň Kumpánovy práce. Do dnešního dne vypracoval přes tisíc návrhů nejrůznějších objektů. Parky soukromé i veřejné, zahrady vilové i domácí, vzorné školní zahrady a zahrady botanické, okolí tělocvičen a sportovní hřiště, hřbitovy a urnové háje, lázeňské sady, přírodní divadla, růžovny, koupaliště, weekendové zahrádky, besídky, pergoly, basény, zahradní nábytek — nekonečná byla činnost a fantazie Kumpánova. Je-li dnes pokládán za jednoho z našich nejlepších a nejplodnějších zahradních architektů, pak má na toto ocenění plné právo.

Za své projekty a návrhy obdržel Kumpán celou řadu nejpřednějších vyznamenání. Nejen u nás, ale i v výstav cizích — v Paříži, Drážďanech — odnesl si celou řadu cen a odměn.

Činností uměleckou a technickou nebyla však vyčerpána Kumpánova osobnost. Druží se k nim

stejně intenzivní činnost publicistická a literární. Kumpán přispívá do celé řady časopisů a odborných revuí našich i zahraničních. Vrcholem jeho činnosti literární bylo vydání „Novodobé zahrady“, knihy která právem náleží mezi nejlepší díla v naší odborné literatuře.

Musíme litovati, že schopnosti a vlastnosti Kumpánovy nejsou v posledních letech plně využity i v našem veřejném stavovském životě. Uvědomíme-li si však, jak každý, kdo se snaží uplatnit se ve veřejné

Arch. Josef Kumpán.

stavovské práci jest špiněn a vláčen v tisku, ani se mnoho nedíváme. Pracovati v našem veřejném stavovském životě dnes jest skoro horší a nebezpečnější, nežli prodělavati světovou vojnu. Tam šlo jenom o život; tady jde častokráte o čest.

Umělecká práce Kumpánova jest stejně důležitou prací pro stav, národ i vlast. Jest to práce sice jenom v určitém úseku, která však dělá čest celému stavu. Přejeme proto panu architektu Josefu Kumpánovi do další padesátky pevného a stálého zdraví, udržení jeho tvůrčí činnosti a nejlepších úspěchů.

Kolega Kumpán pracuje na své lísce dobře, svůj pluh táhne poctivě, a proto musí býti příkladem všem, kdož v životě chtějí něco znamenati.

Frant. Šarovec.

Co je nového v našich závodech?

Z kultur brukve „Praga“ fy Rais a spol. v Praze.

Z původní „Pražské brukve“ bylo již vypěstováno několik čistých odrůd, z kterých v posledních letech vynikla „Praga“. Uvedla se dobře nejen na trhu domácím, ale obstála čestně také v konkurenci cí-

514

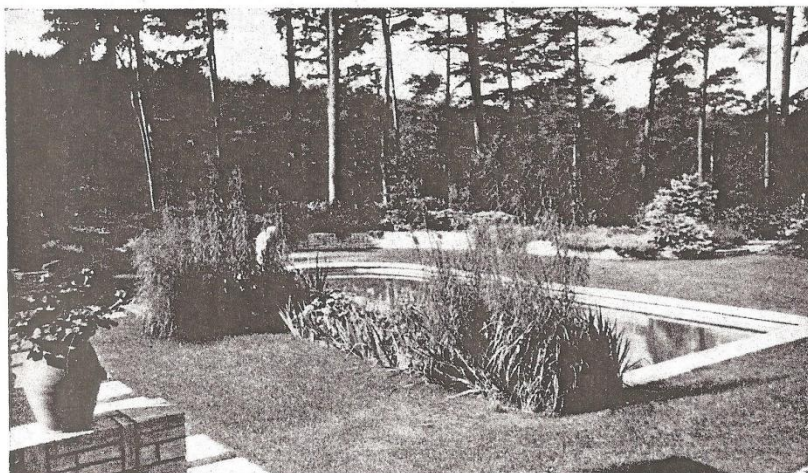

Foto: O. Fierlinger, Praha.

OTOKAR FIERLINGER: Partie zahrady v Jevanech.

DR. OTOKAR FIERLINGER † 8. IX. 1941

Předčasně, uprostřed neukončené práce zemřel Dr. Otokar Fierlinger, průbojník moderní zahrady a vynikající urbanista. Před lety již upozorňoval na vývoj urbanismu, moderní zahrady i úpravu krajiny v cizině, zejména v Americe. Stanovil zásady pro tvůrčí práci v přírodě a sám řadu zahrad navrhoval s velkým porozuměním a jemným estetickým smyslem pro prostorový účín, tvar, barvu i jemný přírodní detail. První u nás upozorňoval na krásu přirozené rostliny v přírodě, na poetické kouzlo palouku nebo neumělé zídky, poházené květy. Měl pochopení pro potřeby nové architektury, smysl pro moderní umění a znalost zásad a vývoje historické zahrady. Spojoval přirozené nadání a všechny tyto vědomosti s velkým rozhledem v urbanismu a snažil se i pro kompozici zahrady a krajiny nalézt styčné zásady. Snad některá jeho tvůrčí myšlenka nebo některý zahradní detail se nám zdá ještě poněkud romantický; představovali bychom si to ještě prostěji a věcněji. To však nijak neubírá objevitelské hodnoty a umělecké ceny jeho tvůrčí práci. Dokladem jeho tvůrčí činnosti je mnoho zahrad jím navržených, z nichž některé, na příklad v Jevanech a ve Strančicích, jsou známé z reprodukcí. Rozuměl též zahradě historické, byl úspěšně činný při obnově bývalé královské zahrady u letohrádku Belvedere, zahrady Černínského paláce i zámku v Troji.

Svůj hlavní zájem věnoval urbanismu, kterému byla určena také jeho úřední činnost jako vrchního odborového rady ministerstva veřejných prací. Svě cenné vědomosti a zkušenosti uplatňoval při schvalovacím řízení četných upravitelských plánů našich obcí. Organisoval všechny práce a studie pro nový stavební řád. Zúčastnil se četných mezinárodních kongresů urbanistických a pracoval o vědeckých zprávách pro ně i o výstavních exponátech. Dal organizační základ plánování našich venkovských měst a obcí a Zemskému plánovacímu ústředí. Nebyl jen svědomitým úředníkem, nýbrž i významným odborníkem, který se činně účastnil i mnoha důležitých vědeckých prací. Vypracoval analýsu a asanační plán obce Kvasic, publikovaný ve „Stavbě“. Estetický a urbanistický výraz anglického zahradního města, poněkud romantický a na tradici závislý, byl asi obrazem jeho intencí. Dr. Otokar Fierlinger byl význačně činný i literárně jako propagátor moderní zahrady, urbanismu i jako vědecký pracovník. Přispíval do *Stylu*, *Volných směrů*, *Stavby*, *Architekta* a j. R. 1934 vydal *Styl* pod názvem „Zahrady“ souborné číslo, věnované moderní zahradě, jím redigované, s jeho článkem, kde shrnul zásady své tvůrčí práce, jejíž ukázky jsou tam reprodukovány. R. 1938 vydal v Laichtrově knihovně cennou publikaci „Zahrada a obydlí“ se širokým úvodem historickým. R. 1931 vydala Technická Akademie „Město a upravitelský plán“, redigované společně s Ing. arch. Říhou, r. 1937 vyšla „Zpráva pro mezinárodní kongres urbanismu v Paříži“, o které pracoval Dr. O. Fierlinger s Drem A. Mikuškovicem a Ing. J. Vaněčkem. Mnoho kongresových zpráv nepublikoval. Pokusíme se v dohledné době publikovati materiál urbanistický i zahradní architektury z jeho pozůstalosti.

Dr. Otokar Fierlinger odešel tiše a skromně, jako žil. Znameníť pracovník, ušlechtilý člověk. Je velká škoda, že nemůže pokračovat ve své záslužné práci. Jeho jména bude v historii českého urbanismu i zahradní architektury vždy s úctou vzpomínáno.

Oldřich Starý.

Z A H R A D A

(dříve „Zahřada Domáci a Školní“).

Moio: Práce šlechťí člověka.

Ročník
XX.

Šéfredaktor Jos. Vaněk, zahradní architekt v Cířrudimí. Výkonný redaktor Stan. Dřek. Předplatné ročně 30 Kč, na lepším papíře 36 Kč. — Účet pošt. šek. úřadu čís.: 76,546.

Sešif
12.

Vyčfází ročně 18 čísel.

15. března 1926.

František Thomayer — sedmdesátníkem.

S fotografií.

Dne 3. března slavil p. Fr. Thomayer svoje 70. narozeniny. Jest to muž vynikajících vědomostí a svojí činností získal si velikých zásluh o povznesení zahradnictví a jeho jméno jest též v cizině velmi chvalně známo. Vyučil se zahradnictví u svého otce, zámeč. zahradníka v Trhanově u Domažlic; po absolvování pomologického ústavu v Troji (1873) odešel do ciziny, kdež pobyl přes deset let: 2 roky ve Frankfurtě, 2 roky ve Vídni a 6 roků ve Francii, kdež se věnoval hlavně krasosadovnictví u slavného E. Andrea v Paříži. V r. 1884 byl povolán za ředitele městských sadů pražských, kdež nově založil a přeměnil celou řadu sadů. Uplatňoval všude tehdy moderní přírodní sloh, on první zaváděl upotřebení peren v sadech a zahradách a mistrem byl v úpravě mosaikových kobercových skupin, z nichž s oblibou kombinoval a používal vzory z národního vyšívání. Za jeho působení měly pražské sady světovou pověst. Výstavnictví zahradnické, jehož byl tvůrcem, bylo na tehdejší poměry vrcholem dokonalosti. Také kulturní činnost jest nemalého významu; založil a vydával »Časopis českých zahradníků«, sepsal a vydal nádherné dílo »České ovoce (jablka) s barevnými obrázky, pořádal kursy a přednášky a byl duší a tvůrcem spolkového života. Jeho přičiněním byl postaven pomník slavnému zahradníku-cestovateli Bened. Roezlovi. Po desetileté činnosti odchází z veřejného života rozmrzen a nepochopen, aby zařídil si vlastní zahradnictví v Řičanech. Zabýval se také pěstováním novinek a uvedl do obchodu: *Syringa vulg. Řičanensis*, *S. v. Bohdan Kaminský*, *Chrysanthemum: Josef Kořenský*, *Žaneta Nováková*, *Prof. Dr. Thomayer*, *Hermína Kühnelová*, *Fr. Thomayer*, *Kov*,

Zora, Rosnička, Morel z Řičan, Krákorka, Barbora Svatošová. Dále Canna: Jos. Donát, Jan Jedlička, M. Fulín, Benedikt Roetzl, V. Králíček, Elsnic, F. Čermák, E. Ordnung, L. Moeller, K. Pinc, Otec Thomayer, M. Rössler, Řičanka, Tom. Černý, Dr. Stupecký, Baronka Ringhoferová, Jaroslav Vrchlický, Zikm. Winter, Alois Jirásek, J. V. Sládek, Dr. Kratochvíl, Farář Thomayer, Prof. Dr. Thomayer. Také od jiných rostlin vy-pěstoval četné novinky.

Hlavně se však zabýval projektováním zahrad a sadů veřejných, zámeckých i vilových, jichž počet jde do set; jeho projekty jsou tak svěrázné, že každý odborník ihned pozná práci Thomayerovu.

Po celý svůj život se snažil povznést dobré jméno českého zahradnictví doma i v cizině a dnes může s uspokojením pohlížeti na svoji velmi plodnou a záslužnou činnost.

V československém zahradnictví není populárnější osobnosti nad Thomayera a každý čs. zahradník vyslovuje jméno jeho s úctou.

Váženému našemu seniorovi přejeme ze srdce, aby ještě po dlouhá leta se mohl těšiti výsledky své práce.

Obširnější životopis s podrobným uvedením jeho činnosti bude uveřejněn k trvalé památce v knize: *Smrž, »Dějiny českého zahradnictví«*.
Jos. Vaněk.

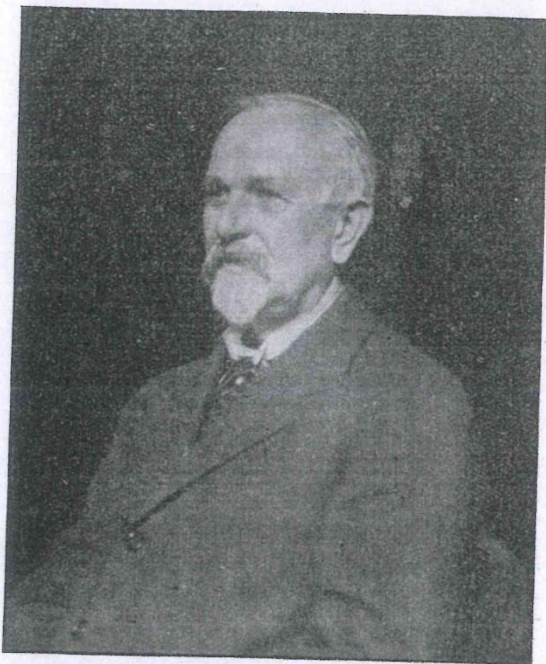
Hliznaté Begonie.

S fotografií.

Pěstování hliznatých Begonií se stále více rozširuje. Obliba těchto vděčných příbytkových rostlin se snadno vysvětlí jednoduchostí v pěstění. Podmínky zdatu snadno splní i pěstitel méně zkušený. Přece však sdělují nám naši čtenáři o různých nezdarech při pěstování Begonií a z této příčiny si zopakujeme, čeho nutno dbáti.

Malý pěstitel z pravidla hlízy koupí a předpokládáme, že jsou zdravé. Před sázením do hrnku necháme hlízy ve vlhkém mechu, písku, pilinách nebo rašelinné měli vyrašiti na teplém místě. Jakmile se pučící výhonky objeví, nasází se do hrnků spíše širších a mělkých. Hlíza se vsadí tak, aby byla na prst pod povrchem země. Pařížští zem není vhodná, nýbrž listovka s drnov-

Obr. 150. Fr. Thomayer, první český sadovník, sedmdesátníkem.

kou, nebo drnovka s rašelin. měli a jemným prahným pískem (jedna pětina). Rašelinnou měl — je-li to možno — napojme dříve močůvkou. Rohové piliny nebo rozemletý kravinec, přimísený do země v malé dávce, prospívá. Později, v plné vegetaci, nálev tekutého hnojiva je prospěšný, nejlépe zředěný, vykvašený kravinec. Je-li nouze o vhodnou zem a musíme vzít za vděk těžší kompostní, drnovkou nebo dobrou zemi zahradní, tu si ji zlepšíme rašelinnou měli nebo usušeným, na drobně rozkrájeným mechem. Takto upravená zem zůstane kyprou, což Begonie potřebují; písek se musí přidati vždy.

Begonie vystavené v hrncích před okny, trpí na plném výsluní. Vyžadují stanoviště chráněné

před poledním sluncem. Není-li možno jim takové místo poskytnouti, vsunou se hrnce do větších a vyplní se prostor mezi nimi vlhkým mechem. Tím se zamezí oteplování země v hrncích slunečními paprsky, kterým Begonie velmi trpí.

Odrůd jest tak velký výběr, že uspokojí každého. Na připojeném obraze vidíme květ s hřebeníými výrostky, Begonia tuberhybrida cristata. Zase jiné odrůdy mají jednotlivé květní lístky zkadeřené nebo různě zvlněné — B. t. crispa. I ve zbarvení jest celá stupnice zastoupena, vyjma tónů modrých.

Prof. Černovský, Mělník:

Kapitola pro malousedlíky.

Se 4 diagramy.

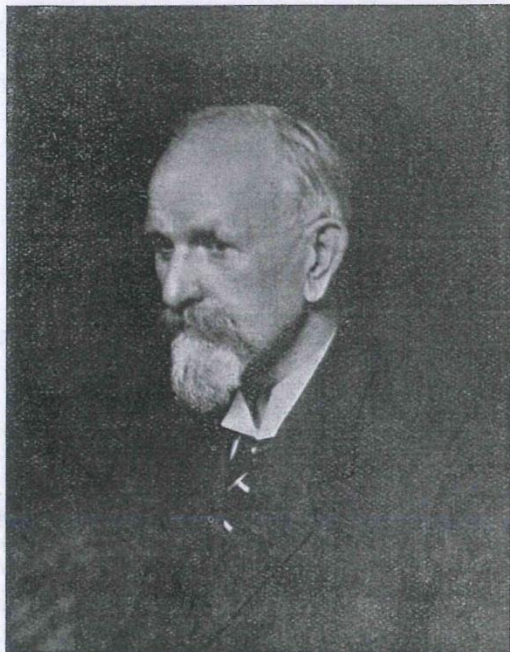
Malousedlictví jest ideálem všech lidí z nižších i středních kategorií kulturního občanstva. Tato dlouholetá touha splnila se mnohým parcelací šlechtických latifundií aneb i dosažením určitého movitého jmění, z něhož dnes jsou šťastnější o tolik, že mohou si pozemek vyhlédnouti a zakoupiti podle určité volby a nároku. V nepřehledných řadách nově vzniklých malousedlíků jest zcela určitě 90% těch, kteří nevědí, jak a kterak si vše nejlépe a nejpohodlněji zaříditi, aby v budoucnu těžce nenesli následků jejich případně ukvapeného a neodborného počinání.

Zásadní starostí jest vlastní příbytek, jeho exteriér i interiér. Proto také zcela oprávněně jest to stavitel, jenž jest první žádán o radu, plány a konečně i rozpočty. Nechci se nikterak dotýkati vkusu mnohých pánů stavitelů, ale tolik musím říci, že řídí se buď bezmyšlenkovitě šablonou aneb kopírují, ale jen ve velmi málo případech komponují ladné a vkusné vlastní organály. Proto bývá ve většině případů výslednicí nevkusný domek, dobře anebo špatně vyhovující, který po dlouhém smlouvání dostane oboustrannou sankci a skoro v každém případě i obecního povolení. Podle regulačního plánu obecního nebývá překážek, poněvadž týž neexistuje, aneb existuje-li, tedy upravuje se podle potřeby a nahodilých okolností, bez ohledu na harmonii celku. Stavby podle zvyku se řeší paušálně, štítem neb bokem k ulici, mnohdy bez anebo s velmi úzkým proužkem zahrádky. V lepším případě se věnuje ještě poslední částka na zbytečně nákladný, někdy i nevkusný plot a ostatní nutná vedlejší zařízení.

Arch. František Thomayer - osmdesátník.

Významné práce našeho nejlepšího zahradního architekta, Fr. Thomayera, zhodnotil jsem již jako 10letý chlapec. Bylo to v roce 1895, kdy můj otec podnikl se mnou zájezd z venkova do Prahy na Národopisnou výstavu. Ukazoval mi mimo jiné pečlivě udržované pražské sady, a bylo to hlavně Karlovo náměstí s pestrými květinovými koberci české orna-

Arch. František Thomayer - osmdesátník.

mentiky, které v mé duši vzbudilo touhu po povolání, kterému jsem se také skutečně věnoval.

Uplynulo od toho času již 40 let, a nepokrytě můžeme říci, že přítele Thomayera v tvorbě sadovnické

žádný dosud nepřekonal. Naopak, éra po jeho odchodu z pražského sadového úřadu a po jeho záluďném omečnění, znamená úpadek našeho českého sadovnictví, které jen zesnulý kol. Batěk udržoval na určité úrovni. Já, jako modernista, vážím si velmi hodnotných prací našeho sadovnicka-veterána, a studuji často výsledky jeho tvůrčích myšlenek, které jsou ještě dnes — pokud se udržují v jeho původních záměrech — skvělým dokladem dobře promyšlené, kulturně-umělecké práce.

Jen si všimněte těch rafinovaných pohybů země, válných průhledů, umístění soliterů a fysiognomie celých skupin v starých pražských sadech, a uznáte, že tyto sady vykazují určitý duševní obsah, který našim novodobým, překotně jako „nouzovky“ prováděným pražským sadům úplně schází. Letná, Chotkovy sady, Karlovo náměstí, Vrchlického sady, Slovanský ostrov — to vše jsou práce našeho jubilanta, a jsou nejvzácnějšími zelenými šperky naší matičky Prahy.

Pohlédneme se však dále po naší republice, i do ciziny, a setkáme se na nejrůznějších místech s tvorbou přítele Thomayera. Byla to zvláště stará šlechta, která si vyžadovala jeho vzácných námětů, a které byly realizovány v následujících zámeckých zahradách: *Lysá n. L.* (baron Leitenberger), *Josefodol* (baron Leitenberger), *Vrchlabí* (hrabě Czernin-Morsini), *Kyšibůl* (hrabě Czernin-Morsini), *Čakovice* (ryt. Schoeller), *Měšice* (hrabě Nostitz), *Kanice* (rytíř Perger), *Nahošice* (baron Müller), *Kopidlno* (hrabě Šlik), *Kamenice* u Stránčic, *Stiřín*, *Smíchov* (baron Ringhoffer), *Jistebnice*, *Janovice* u Votic (baron Nádherný), *Falknov n. Oh.* (hrabě Nostitz), *Bílina* (kníže Lobkovic), *Libštát* (Dr. Kramář), *Mírošov*, *Tvoršovice*, *Mostava* u Karl. Varů, *Klecany* u Prahy (Benies), Praha vila „*Na Baště*“ (Dr. K. Kramář), *Třebotov* (průmyslník Haase), *Světce* u Bíliny (průmysl. Machalický), *Wiesenberg*, *Zepřau* (baron Klein), *Lovrano* v Istrii (baron Klein), *Zlín* (továrník Baťa), *Lünnersach* u Celovce (průmyslník Fischl), *Zabola* v Sedmíhradsku (hrabě Mikes), *Sázava-Buda* (průmyslník Kawalier), *Krucemburk* (továrník Binko), *Ronov*, *Nemirov* (Rusko, kněžna Czarbatov), *Krym* (kněžna Naděžda Nikolaevna Abrykosová).

Dále projektoval náš jubilant lázeňské parky v *Luháčovicích*, *Mariánských Lázních*, v *Bohdanči*, ve-

Pod čarou.

Ing. Jiří Fiedler, Dolínec:

Staropražští zahradníci.

Tam, kde dnes rozkládá se Karlín s Invalidovnou, bylo dřívě tak zv. „*Špitálské pole*“, které patřilo Křížovníkům. Na tomto poli bylo v první polovici minulého století eldorádo zahradníků.

Jediný řádný dům stál tehdy v tomto koutku a to byla hospoda „*U města Hamburku*“. Jejich obytných stavení nebylo viděti, mimo boudy zahradníků, které byly po tomto ohromném poli roztroušeny. — Pěstovala se zde zelenina ve velkém měřítku až do doby, kdy počal s výstavbou Karlín. Nebyli to jen obyčejní košťálníci. Byli zde i takoví, kteří vyváželi své produkty za hranice země a jejich podniky byly opravdu velké a stály na výšší doby. Sazenice se předpěstovaly ve vnitřní Praze, v Karlíně se vysazovaly.

Jedním z největších zahradníků tehdejší doby v Karlíně byl Hofbauer. Zabýval se výhradně chřestem. Měl několik „*losů*“ (dílců), na kterých pěstoval chřest. Pěstoval ho ale k tomu, aby ho mohl „*pálit*“ (rychlit). K rychlení používal několika set oken a rychlený chřest vyvážel do Německa. Ejhle — podnikavost staropražských zelinářů! Jistě se mu to rychlení chřestu vyplácelo, protože žil v blahobytu, o čemž svědčí jeho výrok, když jeho zaměstnanci chtěli před krupobitím zakrýtí okna: „*Nechte toho! Když to kroupy roztijou, tak Hofbauer zůstane Hofbauerem.*“

Druhým specialistou byl v Karlíně Laza, pěstitel zimních fial. Pěstoval jen červené a nakvetlé nakládal na jaře do lodí a posílal zahradníkům do Drážďan. Fialy pěstoval v lehké zemi. Zvláštní bylo přezimování fial. Jeho podnikem protékala voda. Laza přes tento potok položil dřeva, na něž nasypal vrstvu země a do té zapustil fialy v kořenáčích. Fialy přirozeně nevysychaly a velice dobře přezimovaly.

Třetím velkým zahradníkem byl Teisinger, který

řejné sady v Přerově, Hranicích, Kyjově. V Praze nutno ještě jmenovati arcibiskupskou zahradu na Hradčanech, Nostitzovu zahradu na Malé straně. Zemská jubilejní výstava v Praze 1890 a Národopisná výstava r. 1895 honosily se taktéž skvělou sadovnickou úpravou, jejímž původcem byl náš jubilat.

Přítel Thomayer byl i skvělým malířem, a jeho půdorysné plány byly tak živě propracovány, že narážovaly perspektivní pohledy.

František Procházka, Praha-Bubeneč:

O úlevách při splácení zemědělských dluhů.

(Dokončení.)

Věřitel nemá práva pohledávky na něž se úlevy vztahují vypověděti dříve než k 1. lednu 1944, resp. 1. lednu 1945, ani v tom případě, že by mu ujednání nebo smlouva dříve uzavřená dávala k tomu právo. Naproti tomu může se dlužník úlev používající vzdáti tohoto práva počínaje 1. červencem 1937, ale jen písemným prohlášením.

Věřitel má však právo domáhati se vůči hypotékárnímu dlužníku okamžitého zaplacení v tom případě, pakliže by dlužník o nemovitosti řádně nedbal, nechal je propadávati zkáze, nepojistil je proti ohni, neplatil pojistek, znehodnocoval je nebo zatěžoval v neprospěch věřitelův, a jde-li o věřitele — peněžní ústav, nechtěl-li by dáti souhlasu k převedení pohledávky na ústav jiný, nepodepsal-li by příslušné listiny, ovšem s výhradou, že se mu tím nesmí státi žádná újma ani vzniknouti výlohy.

Jiné dluhy. Těmito dluhy myslí se jiné dluhy než hypotékární, pokud byly splatny před 1. lednem 1936, včetně dluhů směnečných, pokud ovšem se vztahují na zemědělce. Dluhy tyto je zemědělec povinen spláceti jak udáno bylo ad 3, a sice počínaje dnem 1. října 1936. Splátky nesmí býti menší než Kč 200.— a vyjímaje splátku poslední, zaokrouhlují se vždy na celé Kč směrem nahoru. Dlužné splátky a úroky splatné před 9. květnem 1933 připočtou se k jistíně a nutno je plně zaplatiti stejně jako jistinu samu. V krajích postižených živelní pohromou, prodlužuje se tato lhůta do konce 1945, zároveň se ale u splatných ale nezaplacených dosud splátek a úroků prodlužuje pro

Přeškoda, že jeho tvůrčí síla v oboru sadovnickém byla zákeřnou nemocí tak záhy podlomena, a že v pokročilém stáří není mu ani dopřáno, aby výtvoř své tvůrčí fantazie mohl osobně shlédnouti a jich vývoj sledovati. Ale i přes nemilosrdný osud života může mu býti velkým zadostiučiněním, že si výsledků jeho dřívější činnosti velmi vážíme, a může býti ujistěn, že jeho jméno bude jednou v historii čsl. zahradnictví zlatými písmeny zvěčněno.
J. Kumpán.

mlčecí tříletá lhůta až do konce splácení, t. j. 1944, resp. 1945.

V době od 1. ledna 1936 platí dlužník nejvýše přípustnou míru úrokovou, pokud nebyla smluvněna sazba nižší. Nebyl-li dluh dosud povinen zúčtením, zúrokuje se úrokem nařízením stanoveným, a platí se úrok pozadu. Směnku prošlou musí ovšem dlužník obnoviti se snížením až dosud splacených splátek, jinak má věřitel právo, celou pohledávku ihned vymáhati.

Ujednání odporující těmto ustanovením nemají právní závaznosti, avšak dlužník může se úlev vzdáti písemným prohlášením, počínajíc dnem 1. dubna 1937, nebo skutečným zaplacením převyšujícím splátku povinné. Písemné oznámení jen proti potvrzení přijeti.

U dluhů, převyšujících částku Kč 10.000.—, je dlužník povinen oznámiti věřiteli nejdéle do 1. října 1936 rekomandovaným nebo proti potvrzení zasláným dopisem, že na zákonné úlevy činí nárok. Neučiní-li tak včas, ztrácí toto právo. U dluhů převyšujících však 20.000 Kč, a kde věřitelem je peněžní ústav, je dlužník povinen na vyzvání věřitelovo do 15 dnů vydati mu potřebné prohlášení na základě kteréhož by věřitel mohl za pohledávku tuto vložit právo zástavní na nemovitosti, jinak nárok na úlevy ztrácí taktéž.

Na které dluhy se úlevy tyto nevztahují?
1. Na platy zaměstnanců dlužnickových včetně nároků na hotová vydání.
2. Na výživné, jimž je dlužník povinen.
3. Na výměnek.

---

zahradničil v městech, kde dnes stojí Masarykovo nádraží, ke kterémuž účelu svoje zahradnictví prodal. Byl velkým zelinářem a velice miloval divadlo. Ve stáří žil a i umřel u Bartoloměje. Navštěvoval často inspirátora těchto vzpomínek, p. K. Dvorského. Pěstoval si u něho svoje oblíbené balsaminy. K. Dvorský vzpomíná, jak se Teisinger často uzavřel ve skleníku a zazpíval si rád svoji oblíbenou písničku: „Ve sklepe hlubokém...“, p ozůstatek to z dob, kdy snil o „herecké“ slávě, které se ale nikdy nedočkal.

Na konec něco o tom „zahradnickém cechu“.

Pražští zahradníci byli tehdy sdruženi v tak zv. „Zahradnickém pořádku“, který míval mimo jiné před Božím Tělem tak zv. kvartální schůzi, kde se scházeli mistr i pomocníci. Učedníci tu dostávali za vyzubenou a dohadovali se, kdo z nich ponese s „fährriehem“ (praporečkem) spolkový prapor. Vybíralo se na hudbu a starosta pořádku dal pomocníkům 5 zl. na pivo. — Když tato organizační práce byla odbyta, „maširo-

valo“ se s hudbou (i s tureckým bubnem) ke sv. Jindřichu a obešli všechny oltáře ve městě. Po skončení pobožnosti odevzdán nejdříve prapor a kytice z praporu starostovi pořádku (tehdy byl starostou Zeman Ant. z Půjčovní ulice, tam, kde dnes je zastavárna), potom i některé zvlášť vzácné milence. A hajdy, kluci! „Teď jsme volní, pětiku máme v kapse, musíme ten den jak se patří a náleží oslavit!“ Turecká muzika napřed vesele vyhrávala, mládenci si statně vyšlapovali, až se dostali do vytoužené hospody, kde se vše při hudbě rozveselilo. Říkává se: „Když je hra nejlepší, přestaň!“ Bujně se veselící hoši na toto pořekadlo sice nevzpomněli, ale připomenulo jim ho silně zahřmění. A do mládenců — jako když do vrabců střelá. Rozprchlí se na všechny strany, každý do podniku, kde byl zaměstnán, aby ochránil majetek svého mistra před knou-pami. Doběhl-li každý včas, nevím, a p. Dvorský také ne, ale on říká, že doběhl včas. — Tedy, tak neslavným útlékem skončila kvartální schůze Zahradnického pořádku v jednom létě let šedesátých minulého století!

Příloha č. 10 Ukázky reklamních letáků zahradnických firem specializovaných na zahradní architekturu

Zbudujme domov!
Návrhy na úpravu návesí, veřejných sadů, koupališť,
hřištěv, umravňování hájů, ovocných sadů a t.d. vypracuje
JOSEF VANĚK, zahradní architekt CHRUDIM.
Žádá návštěvy, rozpočty, návrhy.

ZAHRADY
projektuje
a zakládá

J. VANĚK zahrad.
V CHRUDIMI. archit.

Žádejte návštěvy, návrhy, rozpočty.

Obr. č. 20 Reklamní leták firmy Josefa Vaňka, Chrudim

Obr. č. 21 Reklamní leták firmy zahradního architekta I. O. Holuba, Praha

ZAHRADNÍ ARCHITEKT **I. O. HUBL**, UMELECKÉ ZAŘÍZOVÁNÍ PARKŮ A ZAHRAD
PRAHA XIX.-DEJVICE
POLSKÁ 1 ● DEJVICKÁ 12 ● TELEFON Č. 746.25

UDÍLENÍ ODBORNÝCH RAD A NÁVRHŮ
VYKONÁVÁNÍ PRACÍ KDEKOLIV

PROVÁDĚNÍ KULTURNĚ TECHNICKÝCH ZAŘÍZENÍ - HUBENÍ ŠKŮDCŮ A NEMOCÍ ROSTLIN - ODBORNÉ OŠETŘOVÁNÍ JIŽ ZAŘÍZENÝCH ZAHRAD - TENNISOVÁ HRŠTĚ - ZIMNÍ ZAHRADY - EXOTICKÉ ROSTLINY - VLASTNÍ ŠKOLKY - SPECIÁLNÍ ZAKLADÁNÍ ALPIN - DLOUHOLETÁ ČINNOST V CIZINĚ

KRÁSNÉ ZAHRADY
VE VŠECH MÍSTECH ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY
NAVRHUJE

JOSEF KUMPÁN ARCHITEKT ZAHRADNÍHO UMĚNÍ
PRAHA I., MALÉ NÁM. 11, TELEFON 345-17

Obr. č. 22 Reklamní leták zahradního architekta Josefa Kumpána, Praha

NOVÁ DOBA ZAHRAD

Výborný pískovcový kámen pro zahrady

Desky pravidelné i nepravidelné (ulomky) - ložný kámen pro stipium - schody - zdi. • Osladice pro básny a na ukončení zdi. Tráv. obruby. • Sklad Praha.

E. A. BRBCOVÉ

zahradni architekti

PRAHA XIV., Soběslavova 11

Telefon 575-10.

Projektují a zakládají

v každém rozměru sady, alpský, sportovní a tenisová hřiště - zneuvrňují staré zahrady ve všech místech CSR.

Vyznamenání na Jarní hospodářské a lesnické výstavě v Praze r. 1933 zlatou a bronzovou medailí.

Jaroslav Veselý, Molitorov u Kouřimě.

—
*Největší
československé školky.*

Ovocné i okrasné stromy a křoviny,
růže, konifery a pereny.

—
*Oddělení
pro zahradní architekturu.*

Žádejte ceník.

Obr. č. 23 Reklamní leták firmy E. a A. Brbcové, zahradní architekti, Praha

Obr. č. 24 Reklamní leták firmy Jaroslava Veselého, Molitorov

Projektuje a zakládá ovocné a okrasné sady, parky, rodinné zahrádky, hřiště fotbalová, tenisová, volejballová, dětská, urnové háje, hřbitovy, zahradní kolonie atd. - **Udržování zahrad.** - **Projekční kancelář:** 3 zahradní architekti, odborně školený personál. - **Návrhy a rozpočty** v nejkratší době. - **Provedení prací:** na pevný rozpočet neb v režii. - **Oddělení školkařské:** stromy ovocné, okrasné, konifery, křoviny atd. - **Oddělení květinářské:** veškeré květiny pokojové, veškeré dekorativní rostliny, velký výběr holandských a belgických rostlin. - **Oddělení perenářské:** veškeré druhy peren (trvalek), letniček, alpiček atd. - **Květinová síň:** umělecké vazby kytic a věnců pro každou příležitost, velký výběr krásných kvetoucích rostlin v každé roční době, provádění stálých dekorací hotelů, pensionů, kaváren, plesů, různých banketů, výstav atd.

ODDĚLENÍ PRO ZAHRADNÍ ARCHITEKTURU • TELEF. 043-125

WALTER • PRAHA • CHUCHLE

**VELKOZÁVOD ZAHRADNICKÝ • TELEFON RF3-125
KVĚTINOVÁ SÍŇ PRAHA II - ŽITNÁ 8 - YWCA • TELEFON 252-72**

Obr. č. 25 Reklamní leták firmy Waltr, Praha

Obr. č. 26 Reklama firmy Aloise Josefa Kulišana, Praha

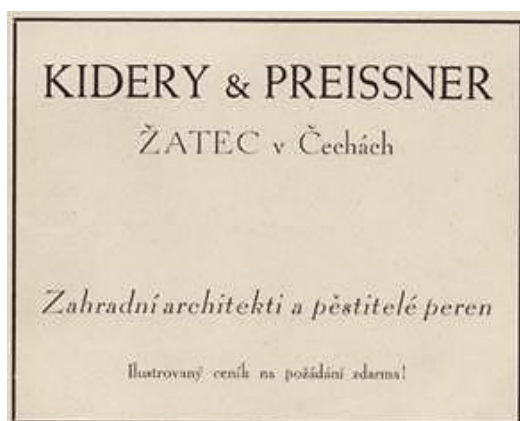
Obr. č. 27 Reklama zahradního architekta Josefa Minibergra, Praha

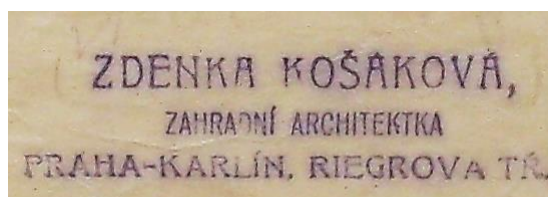
Obr. č. 28 Reklama zahradního architekta Ladislava Šustáčka

Obr. č. 29 Reklamní leták firmy Václava Roháče, Praha

Obr. č. 30 Reklamní leták firmy Kinder a Preissner, Žatec

Obr. č. 31 Firemní razítko zahradní architektky Zdenky Košákové

Příloha č. 11 Mapa realizovaných zahrad podle Kumpánova projektu k roku 1945

Obr. č. 32 Mapa realizovaných zahrad podle Kumpánova projektu k roku 1945

Seznam obrázků v přílohách:

- Obr. č. 1 Reklamní leták sochaře K. Nováka.** Zdroj: převzato z KUMPÁN, J. *Novodobé zahrady*. Nákladem Vydavatelství Národohospodářských publikací V. J. Procházky. 1934, 95 s.
- Obr. č. 2 Reklamní leták modranské keramiky.** Zdroj: ibidem
- Obr. č. 3 Reklamní leták** (distribuce sériově vyráběného zahradního nábytku). Zdroj: ibidem
- Obr. č. 4 Reklamní leták firmy Vichr a spol., Praha.** Zdroj: ibidem
- Obr. č. 5 Reklamní leták** (výroba sochařské výzdoby zahrad). Zdroj: ibidem
- Obr. č. 6 Reklamní leták** (výroba a prodej zahradních lavic). Zdroj: převzato z Pražská zahradnická bursa, roč. XVIII., rok 1936, č. 7.
- Obr. č. 7 Reklamní leták** (výroba a prodej zahradních skleníků). KUMPÁN, J. *Novodobé zahrady*. Nákladem Vydavatelství Národohospodářských publikací V. J. Procházky. 1934, 95 s.
- Obr. č. 8 Ukázka osazení jednostranného perenového rabata** (Josef Kumpán). Zdroj: archiv NZM Praha, OF Josef Kumpán, inv. č. 1561/V/Z1057.
- Obr. č. 9 Ukázka osazení jednostranného perenového rabata** (Josef Vaňka). Zdroj: osobní archiv J. Vaňka, Chrudim, inv. č. 1275/V/Z828.
- Obr. č. 10 Ukázka osazení jednostranného perenového rabata** (Karl Foerster, 1922). Zdroj: převzato z FOERSTER, Karl. *Vom Blütengarten der Zukunft*. Verlag der Gartenschönheit. Berlin 1922, 128 s.
- Obr. č. 11 Dobový článek.** Zdroj: převzato z T – ý. *50. let arch. Jos. Vaňka*. Pražská zahradnická bursa, roč. XVIII., rok 1936, č. 7, s. 50–52
- Obr. č. 12 Dobový článek.** Zdroj: ibidem
- Obr. č. 13 Dobový článek.** Zdroj: ibidem
- Obr. č. 14 Dobový článek.** Zdroj: ŠÁROVEC, František. *Mladý padesátník. K Jubileu arch. Josefa Kumpána*. Pražská zahradnická bursa, roč. XVIII., rok 1936, č. 1, s. 6.
- Obr. č. 15 Dobový článek.** Zdroj: STARÝ, Oldřich. *Dr. Otokar Fierlinger † 8. IX. 1941*. Architektura: Spojené časopisy stavba, stavitel, styl, roč. III., rok 1941, s. 209.
- Obr. č. 16 Dobový článek.** Zdroj: VANĚK, Josef. *František Thomayer – sedmdesátníkem*. Zahrada, roč. XX., rok 1926, č. 12, s. 177.
- Obr. č. 17 Dobový článek.** Zdroj: ibidem
- Obr. č. 18 Dobový článek.** Zdroj: KUMPÁN, Josef. *František Thomayer osmdesátníkem*. Československá zahradnická jednota, roč. XVIII., rok 1936, č. 10, s. 2–3.
- Obr. č. 19 Dobový článek.** Zdroj: ibidem
- Obr. č. 20 Reklamní leták firmy Josefa Vaňka, Chrudim.** Zdroj: Osobní archiv Josefa Vaňka, Chrudim.
- Obr. č. 21 Reklamní leták firmy zahradního architekta I. O. Holuba, Praha.** Zdroj: převzato z KUMPÁN, J. *Novodobé zahrady*. Nákladem Vydavatelství Národohospodářských publikací V. J. Procházky. 1934, 95 s.
- Obr. č. 22 Reklamní leták zahradního architekta Josefa Kumpána, Praha.** Zdroj: ibidem
- Obr. č. 23 Reklamní leták firmy E. a A. Brabcové, zahradní architekti, Praha.** Zdroj: ibidem
- Obr. č. 24 Reklamní leták firmy Jaroslava Veselého, Molitorov.** Zdroj: Naše zahrádka, roč. XIX., rok 1930, č. 10.
- Obr. č. 25 Reklamní leták firmy Waltr, Praha.** Zdroj: převzato z KUMPÁN, J. *Novodobé zahrady*. Nákladem Vydavatelství Národohospodářských publikací V. J. Procházky. 1934, 95 s.
- Obr. č. 26 Reklama firmy Aloise Josefa Kulišana, Praha.** Zdroj: Naše zahrádka, roč. XX, rok 1931, č. 11.
- Obr. č. 27 Reklama zahradního architekta Josefa Minibergra, Praha.** Zdroj: Naše zahrádka, roč. XIX., rok 1930, č. 10.

Obr. č. 28 Reklama zahradního architekta Ladislava Šustáčka. Zdroj: Naše zahrádka, roč. XX, rok 1931, č. 11.

Obr. č. 29 Reklamní leták firmy Václava Roháče, Praha. Zdroj: převzato z KUMPÁN, J. *Novodobé zahrady*. Nákladem Vydavatelství Národohospodářských publikací V. J. Procházky. 1934, 95 s.

Obr. č. 30 Reklamní leták firmy Kinder a Preissner, Žatec. Zdroj: ibidem

Obr. č. 31 Firemní razítko zahradní architektky Zdenky Košákové. Zdroj: archiv architektury a stavebnictví, NTM Praha, fond Zdenka Košáková.

Obr. č. 32 Mapa realizovaných zahrad podle Kumpánova projektu k roku 1945. Zdroj: Archiv NZM Praha, OF Josef Kumpán, inv. č. 2036/V/Z 1375

Seznam tabulek v přílohách:

Tabulka č. 1p – Technologie zakládání povrchu tenisového hřiště

Tabulka č. 2p – Technologie zakládání novým anglickým způsobem

Tabulka č. 3p – Ukázky řešení přechodové zóny mezi cestou, trávníkem nebo rabatovým záhonem